

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2002

ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ 02 ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
«Γνωστικό Αντικείμενο: Ιστορία»

Σάββατο 7-12-2002

ΕΡΩΤΗΜΑ 1^ο:

α. Να περιγράψετε επιγραμματικώς τη διάρθρωση της κοινωνίας στην αρχαία Σπάρτη. Να επιμείνετε ιδιαίτερα στη θέση της γυναίκας στην κοινωνία της αρχαίας Σπάρτης.

β1. Τί ήταν τα *φιδίτια*;

α. Οι μερίδες φαγητού στα συσσίτια της αρχαίας Σπάρτης;

β. Τα συσσίτια στην αρχαία Σπάρτη;

γ. Τα συσσίτια των ιερέων της Ορθίας Αρτέμιδος στην αρχαία Σπάρτη;

δ. Αγώνισμα σχοινοβασίας στην αρχαία Σπάρτη;

β2. Τί ήταν ο *τρέσας*;

α. Μέρος του λακωνικού χιτωνίσκου;

β. Λακωνικό στρατιωτικό αγγείο πόσεως;

γ. Ο λάκωνας ρίψασπις στη μάχη;

δ. Ο απελεύθερος είλωτας στην αρχαία Σπάρτη;

ΕΡΩΤΗΜΑ 2^ο:

Ποιες ήταν οι συνέπειες των Σταυροφοριών στους Αγίους Τόπους.

α) Για την κοινωνία της Δύσεως

β) Για την οικονομία της Δύσεως

γ) Για την Ανατολική Μεσόγειο

ΕΡΩΤΗΜΑ 3^ο:

Το εργατικό κίνημα στην Ελλάδα κατά τις τέσσερις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα.

- α) Παράγοντες που επηρέασαν τη διαμόρφωση και εξέλιξή του.
- β) Κύριες εκφράσεις του και επιδράσεις που αυτό άσκησε.

ΕΡΩΤΗΜΑ 4^ο:

Το αγροτικό πρόβλημα στην Ελλάδα κατά τον 19ο και 20ό αιώνα.

- α) Η διανομή των "εθνικών κτημάτων": οι δυσχέρειες που συναντούσε, το πνεύμα που τη διείπε, το περιεχόμενο και ο στόχος των σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων, οι συνέπειες που είχε.
- β) Η δημιουργία τσιφλικιών στην Ελλάδα και η αντιμετώπιση του σχετικού προβλήματος.

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2002

ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ 02 ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

«Γνωστικὸν Αντικείμενον Ἀρχαῖα Ἑλληνικὸν Γλῶσσα καὶ Γραμματεῖα»

Σάββατο 7-12-2002

Ερώτημα 1

Να μεταφραστεί το χωρίο «γνοῖς δὲ ... σαφῶς ἰγγρῶφας·» (Θουκυδίδης 8.49-50.2)

Ὅτι δὲ ξυλλεγόντες τῶν ὧν τὸ ξυνωμοστικόν, ὡσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἀποτίς ἰδοῖται, τὸ τε παρόντα ἰδοῖχοντο καὶ ὅς τῶς ἰθὺνας πρῶσβεις Πέσσανδρον καὶ ἄλλους παρεσκευάζοντο πῶμπειν, ὡπως περὶ τε τῶς τοῦ ἰλκιβιδου καθῶδου πρῶσσοιεν καὶ τῶς τοῦ ἰκεῖ δῶμου καταλῶσεως καὶ τῶν Τίσαφῶρνην φῶλον τοῦς ἰθηναῖοις ποιῶσειαν. γνοῖς δὲ ἰ Φρῶνιχος ἰτι ἰσοίτο περὶ τῶς τοῦ ἰλκιβιδου καθῶδου λῶγος καὶ ἰτι ἰθηναῖοι ἰνδῶξονται ἀτῶν, δεῶσας πρῶς τῶν ἰναντῶωσιν τῶν ἰφ' ἀτῶκ λεχθῶντων μῶ, ὧν κατῶλθῶ, ὅς κωλυτῶν ἰντα κακῶς δρῶ, τρῶπεται ἰπῶ τοιῶνδε τι. Πῶμπει ὅς τῶν ἰστῶοχον τῶν Λακεδαιμονῶων ναῶαρχον ἰτι ἰντα τῶτε περῶ

τὸν Μόλητον κρῶφα πίστεύλας ὅτι ἰλκιβίδησ ἀτὸν τὸ πρῶγμα φθεῖρει
Τισσαφῶρνην ἰθηναίοις φῶλον ποιῶν, καὶ τῶλλα πῶντα σαφῶς ἰγγρῶψας·
ξυγγνῶμην δὲ εἶναι αὐτὸ περὶ ἰνδρῶς πολεμῶου καὶ μετὰ τοῦ τῶς
πῶλεωσ ἰξιμφῶρου κακῶν τι βουλεῖειν.

Ερώτημα 2

Να αναγνωριστοῦν ὅλεσ οἱ δευτερεύουσεσ προτάσεισ στο χωρίο που μεταφράσατε και να αιτιολογηθεῖ ἡ ἔγκλιση εκφοράσ τους.

Ερώτημα 3

Ποια στοιχεῖα ἀπὸ τὴν Ἀντιγόνη του Σοφοκλή δηλώνουν τὴν
αυταρχική-τυραννική συμπεριφορά του Κρέοντα;

Ερώτημα 4

Στισ ἐπιμενεσ ἐκκοσι (20) ἐρωτῶσεισ με τισ τῶσσειρ (α, β, γ, δ) ἐναλλακτικῶσ
ἀπαντῶσεισ που σας δῶνονται, να ἐπιλῶξετε τὴ σωστῶ και να τὴν σημειῶσετε στο
τετρῶδιῶ σας, ἀναγρῶφοντασ το γρῶμμα (α, β, γ, δ) που ἀντιστοιχεῖ στη σωστῶ
ἀπῶντηση δῶπλα στον ἀριθμῶ τὴσ ἐρωτῶτησ ὡσ ἐξῶσ:

- 1.....α
- 2.....α
- 3.....α
-
- 20.....α

Να σημειωθεῖ ὅτι ὅλεσ οἱ ἐρωτῶσεισ εἶναι ἰσοδύναμεσ και ἐπομῶνωσ κῶθε
σωστῶ ἀπῶντηση βαθμολογεῖται με μια μονῶδα για το ἐρωτῶμα αὐτῶ, ἐνῶ για
κῶθε ἐσφαλμῶνη ἀπῶντηση ἀφαιρεῖται το 1/4 του βαθμοῦ.

Ἐπομῶνωσ μια τυχαῶα ἐπιλογῶ στισ ἀπαντῶσεισ σας ἰχει τον κῶνδυνο τὴσ
ἀρνητικῶσ βαθμολογῶασ.

1. Ὁ τῶπος ἰπῶπα εἶναι παρακεῖμενοσ του ρῶματοσ:

- α) ἰρῶ
- β) ἰπυῶω
- γ) ἰπῶ
- δ) ἰπῶζῶ

2. Ὁ παρακεῖμενοσ ἰστηκα ἀντιστοιχεῖ κατὰ το νῶημα σε ἐνεστῶτα:

- α) ἰστημι
- β) ἰσταμαι
- γ) ἰστῶνω
- δ) τῶκῶ

3. Ὁ τῶπος πεῖσομαι εἶναι μῶλλον του ρῶματοσ:

- α) πυνθῶνομαι
- β) πῶσῶ
- γ) πῶπτῶ
- δ) πεῖθῶ

4. Ὁ τῶπος ἰδῶδοκα εἶναι παρακεῖμενοσ του ρῶματοσ:

- α) δῶω
- β) δεῖω
- γ) ἰσθῶω
- δ) δῶκνω

5. Στη φράση "βλάνοι θαυμάσιοι το μέγθους" η γενική το μεγθους είναι:
α) αντικειμενική
β) της αιτίας
γ) της αξίας
δ) της ιδιότητας
6. Στην πρόταση "όστερον δ μετμελεν τος άθναοις" η δοτική το ς άθναοις είναι:
α) του ενεργού προσώπου
β) του κρνοντος προσώπου
γ) της συνοδεύσας
δ) αντικείμενο του μετμελεν
7. Στην πρόταση "ήσου πρόωμα σοι τ χοιρδια" η δοτική σοι ε είναι:
α) αντικειμενική
β) χαριστική
γ) της αναφοράς
δ) κτητική
8. Η λέξη που λέπει από την πρόταση "Βουλομένη δ' όν κα σο ---
----- ό τι όν νό χεις πρός τατα" είναι:
α) σκοπεύσθαι
β) δηλώσαι
γ) πυθέσθαι
δ) όρσθαι
9. Ο ρηματικός τπος όγσω είναι:
α) μλλων του όγω
β) μλλων του όγομαι
γ) άριστος του όγομαι
δ) μλλων του όγ
10. Η λέξη ε είναι:
α) αριθμητική
β) σύνδεσμος
γ) πρόθεση
δ) μετοχή
11. Η λέξη πρατόριον ετυμολογική και σημασιολογική συνδέεται με το ρμα:
α) πρότω
β) πιπρσκω
γ) πρόθω
δ) πμπρημι
12. Ο ρηματικός τπος συνχα είναι του ρματος:
α) συνόγω
β) συνόχω
γ) συνόκω
δ) συνηχ
13. Τι ήταν ο διθραμβος;
α) Θριαμβική όσμα που τραγουδούσαν στα Παναθήναια

- β) Χορικό τραγούδι προς τιμή του Διονύσου
- γ) Νικητήριος παίχνας
- δ) αρχιτεκτονικός χώρος

14. Ποιος ποιητής έγραψε Νεμεΐνικους;

- α) ο Αλκαίος
- β) ο Βακχυλίδης
- γ) ο Αρχλόχος
- δ) ο Πίνδαρος

15. Στην αρχαία κωμωδία παρβαση είναι:

- α) Η πρόοδος του χορού
- β) Η έξοδος του χορού
- γ) Το μέρος του έργου όπου ο ποιητής απευθύνεται μέσω του χορού στο ακροατήριο
- δ) Συγκεκριμένη μετρική ανωμαλία

16. Ο Διονύσιος Αλικαρνασσεύς ήταν:

- α) Γραμματικός της αλεξανδρινής εποχής
- β) Ρητοροδιδάσκαλος του 3ου αιώνα π.Χ.
- γ) ο συγγραφέας της Ρωμαϊκής Αρχαιολογίας
- δ) Διανοούμενος της δεξιάς Σοφιστικής

17. Ποιος ήταν ο σπουδαιότερος λυρικός ποιητής της Σικελίας;

- α) ο ΐβυκος
- β) ο Αρών
- γ) ο Ανακρών
- δ) ο Στήσιχος

18. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι εσφαλμένη;

- α) Οι δικανικοί λόγοι εκφωνούνται στα δικαστήρια, αναφέρονται στο παρελθόν, και είτε κατηγορούν είτε υπερασπίζονται.
- β) Οι επιδεικτικοί λόγοι εκφωνούνται στην Εκκλησία του Δήμου, αναφέρονται στο παρόν, και είτε ψάγουν είτε εγκωμιάζουν.
- γ) Οι συμβουλευτικοί λόγοι εκφωνούνται στην Εκκλησία του Δήμου αναφέρονται στο μέλλον, και αποβλέπουν στο συμφέρον της πόλης.
- δ) Οι δημηγορίες είναι συμβουλευτικοί λόγοι.

19. Σε ποιον προσωκρατικό φιλόσοφο στηρίζεται κατεξοχήν η φιλοσοφία του Επικούρου;

- α) στον Αναξαγόρα
- β) στον Ηρόκλειτο
- γ) στον Εμπεδοκλή
- δ) στον Δημόκριτο

20. Ποια άλλη τραγωδία έχει παρόμοια υπόθεση με αυτήν της Ηλέκτρας;

- α) Τραχινίαι
- β) Χοηφόροι
- γ) Αντιγόνη
- δ) Ικτιδες

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2002

ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ 02 ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
«Διδακτική Μεθοδολογία - Παιδαγωγικά Θέματα»

Σάββατο 7-12-2002

A. Να απαντήσετε στα επόμενα δύο από τα τρία ερωτήματα.

ΕΡΩΤΗΜΑ 1ο:

(Διδακτική Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας)

- Οι απαντήσεις να αναπτυχθούν στο ειδικό ΤΕΤΡΑΔΙΟ.
- Το ερώτημα συμμετέχει κατά 25% στη διαμόρφωση της βαθμολογίας.

Η κύρια ειρωνεία στην Ελένη του Ευριπίδη βρίσκεται στην αντίθεση ανάμεσα στο □νο□μα (φαινόμενα, πλάνη) και το □ρο□γμα (πραγματικότητα, «είναι»). Πώς θα αξιοποιήσετε διδακτικά την αντίθεση αυτή σε σχέση με την Ελένη και το Μενέλαο;

ΕΡΩΤΗΜΑ 2ο:

(Διδακτική Νεοελληνικής Γλώσσας και Νεοελληνικής Λογοτεχνίας)

- Οι απαντήσεις να αναπτυχθούν στο ειδικό ΤΕΤΡΑΔΙΟ.
- Το ερώτημα συμμετέχει κατά 25% στη διαμόρφωση της βαθμολογίας.

Κατά τη διδασκαλία του κατωτέρω ποιήματος στην Α΄ τάξη Λυκείου να εντοπίσετε πέντε βασικά σημεία του, από τα οποία να προκύπτουν οι διδακτικοί στόχοι που θέσατε και με βάση τα σημεία αυτά να το ερμηνεύσετε.

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗ

Η Σατραπεία

Τι συμφορά, ενώ είσαι καμωμένος
για τα ωραία και μεγάλα έργα
η άδικη αυτή σου η τύχη πάντα
ενθάρρυνσι κι επιτυχία να σε αρνείται
5 να σ' εμποδίζουν ευτελείς συνήθειες,
και μικροπρέπειες, κι αδιαφορίες.
Και τι φρικτή ημέρα που ενδίδεις
(η μέρα που αφέθηκες κι ενδίδεις),
και φεύγεις οδοιπόρος για τα Σούσα,
10 και πιαίνεις στον μονάρχην Αρταξέρξη
που ευνοϊκά σε βάζει στην αυλή του,
και σε προσφέρει σατραπείες και τέτοια.
Και συ τα δέχεσαι με απελπισία
αυτά τα πράγματα που δεν τα θέλεις.
15 Άλλα ζητεί η ψυχή σου, γι' άλλα κλαίει
τον έπαινο του Δήμου και των Σοφιστών,
τα δύσκολα και τ' ανεκτίμητα Εύγε
την Αγορά, το Θέατρο, και τους Στεφάνους.
Αυτά πού θα σ' τα δώσει ο Αρταξέρξης,
20 αυτά πού θα τα βρεις στη σατραπεία
και τι ζωή χωρίς αυτά θα κάμεις.

ΕΡΩΤΗΜΑ 3ο:

(Διδακτική Ιστορίας)

- Οι απαντήσεις να αναπτυχθούν στο ειδικό ΤΕΤΡΑΔΙΟ.
- Το ερώτημα συμμετέχει κατά 25% στη διαμόρφωση της βαθμολογίας.

Σας δίδεται για διδασκαλία στη Γ' Λυκείου η παρακάτω ενότητα "Η ενσωμάτωση των προσφύγων".

Η ενσωμάτωση των προσφύγων

Η αποκατάσταση και η αφομοίωση των προσφύγων στην Ελλάδα ήταν, κατά γενική ομολογία, το σημαντικότερο επίτευγμα του νέου ελληνικού κράτους. Αν λάβει κανείς υπόψη τις αντικειμενικές δυσχέρειες, όπως τη δεινή οικονομική κατάσταση της χώρας, τις πολιτικές περιστάσεις κατά τις δεκαετίες του 1920 και του 1930, την ελλιπή κρατική οργάνωση και, κυρίως, τον τεράστιο αριθμό των προσφύγων που έφθασαν στην Ελλάδα, αντιλαμβάνεται γιατί το έργο της αποκατάστασης των προσφύγων έχει χαρακτηριστεί «πιτάνιο». Μεγάλο μέρος του έργου αυτού έγινε από το 1924 έως το 1928 και σε αυτό καθοριστικό ρόλο έπαιξε η λειτουργία της Επιτροπής Αποκατάστασης Προσφύγων (Ε.Α.Π.).

Το γεγονός ότι ήταν ένας οργανισμός υπό διεθνή έλεγχο τη βοήθησε να είναι αποστασιοποιημένη από την ταραγμένη ελληνική πολιτική ζωή και ως εκ τούτου αποτελεσματικότερη. Βέβαια, για την υλοποίηση των προγραμμάτων της το ελληνικό κράτος της παραχώρησε τα υλικά μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό. Και αν σε κάποιες περιπτώσεις το έργο των κατά τόπους επιτροπών της Ε.Α.Π. ή του κράτους γινόταν βιαστικά, εμπειρικά και πρόχειρα ή εξυπηρετούσε απλώς άμεσες ανάγκες και πολιτικές σκοπιμότητες, αυτό δεν μειώνει τη σπουδαιότητα του συνολικού έργου που επιτεύχθηκε.

Οι πρόσφυγες δεν αποτελούσαν ένα ενιαίο σύνολο. Ανάμεσά τους υπήρχαν διαφορές κοινωνικής προέλευσης, πολιτιστικής παράδοσης, διαλέκτου, ακόμα και γλώσσας (περίπου 100.000 πρόσφυγες ήταν τουρκόφωνοι). Όσοι εύποροι κάτοικοι της Μικράς Ασίας ή της Ανατολικής Θράκης κατόρθωσαν να φέρουν στην Ελλάδα μεγάλο μέρος από την περιουσία τους, σχεδόν αμέσως ενσωματώθηκαν στο νέο τόπο εγκατάστασής τους και αναμείχθηκαν με τους γηγενείς. Για τη μεγάλη όμως μάζα των προσφύγων, παρά την ταχεία αποκατάστασή τους, η αφομοίωση ήταν μια διαδικασία που κινήθηκε με πολύ πιο αργούς ρυθμούς. Οι περισσότεροι πρόσφυγες, ψυχικά τραυματισμένοι και με το άγχος πρώτα της επιβίωσης και αργότερα της βελτίωσης της ζωής τους, εξέφρασαν συχνά παράπονα για την αντιμετώπιση του κράτους, αλλά και των γηγενών κατοίκων του, κατηγορούσαν το ελληνικό κράτος ότι με την υπογραφή της Σύμβασης ανταλλαγής της Λοζάννης και του ελληνοτουρκικού Συμφώνου του 1930 παραβίασε βασικά δικαιώματά τους, ότι αποζημιώθηκαν μόνο κατά ένα μέρος για την περιουσία που εγκατέλειψαν στις πατρίδες τους, ότι, τέλος, η ανταλλάξιμη περιουσία δεν περιήλθε πάντοτε σε αυτούς. Πράγματι, παρά την ύπαρξη νόμων (ήδη πριν το 1922) που απαγόρευαν τη μεταβίβαση της μουσουλμανικής ακίνητης ιδιοκτησίας και η δυσκολία στην οριοθέτηση ή την περιφραγή της, συνέβαλαν σε να περιέλθουν τέτοιες εκτάσεις σε ντόπιους. Αλλά και το ίδιο το κράτος κάποιες φορές παραχώρησε ανταλλάξιμη περιουσία σε γηγενείς ακτήμονες ή σε ευαγή ιδρύματα.

Σε γενικές γραμμές υπήρχε διαφορά νοοτροπίας και ιδιοσυγκρασίας μεταξύ προσφύγων και γηγενών. Οι γηγενείς αναφέρονταν συχνά στο ήθος των προσφύγων (κυρίως των αστών), στη ροπή τους για διασκέδαση και την κοσμοπολίτικη συμπεριφορά αυτών και των γυναικών τους. Οι πρόσφυγες από τη μεριά τους μιλούσαν για το χαμηλό μορφωτικό και πολιτιστικό επίπεδο των ντόπιων και πρόβαλλαν την ελληνικότητά τους, την οποία οι ντόπιοι συχνά αμφισβητούσαν.

Η διάσταση προσφύγων και γηγενών εκφράστηκε κυρίως:

- **Στην οικονομική ζωή.** Υπήρχε ανταγωνισμός στην αγορά εργασίας, στην ιδιοκτησία της γης και σε άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες.
- **Στην πολιτική ζωή.** Πριν ακόμη από την παροχή στέγης και εργασίας, οι πρόσφυγες απέκτησαν την ελληνική ιθαγένεια και πολιτικά δικαιώματα. Εντάχθηκαν στο κόμμα του Βενιζέλου τόσο ως ψηφοφόροι όσο και ως πολίτευτές, βουλευτές και υπουργοί. Οι αντιβενιζελικοί και ο αντιβενιζελικός τύπος καλλιεργούσαν το μίσος εναντίον τους.

- **Στην κοινωνική ζωή.** Οι πρόσφυγες που κατοικούσαν στους συνοικισμούς ήταν απομονωμένοι, δεν είχαν συχνές επαφές με ντόπιους και προτιμούσαν να συνάπτουν γάμους μεταξύ τους. Δεν συνέβαινε το ίδιο με τους πρόσφυγες που εγκαταστάθηκαν μέσα στις πόλεις ή τα χωριά. Ο χώρος εργασίας, το σχολείο, η εκκλησία και κυρίως η γειτονιά έδιναν ευκαιρίες επικοινωνίας με τους ντόπιους. Σιγά-σιγά άρχισαν να συνάπτονται μικτοί γάμοι, που με την πάροδο του χρόνου γίνονταν όλο και περισσότεροι.

Η αντίθεση μεταξύ προσφύγων και γηγενών, σε ελάχιστες περιπτώσεις πήρε τη μορφή ανοικτής σύγκρουσης. Ο όρος «πρόσφυγας» όμως, είχε στην κοινή συνείδηση υποτιμητική σημασία, για πολλά χρόνια. Η διαχωριστική γραμμή μεταξύ προσφύγων και γηγενών έπαψε να υπάρχει μετά τη δεκαετία του 1940. Αλλά και από πιο πριν οι πρόσφυγες πρώτης γενιάς και αργότερα τα παιδιά και τα εγγόνια τους συμμετείχαν σε όλες τις δραστηριότητες στη νέα πατρίδα τους.

-
- α) Ποιά τμήματα της ενότητας αυτής θα τα παρουσιάσετε αφηγηματικά;
Να εξηγήσετε την επιλογή σας.
- β) Ποιά τμήματα της ίδιας ενότητας θα επιδιώξετε να προκύψουν ως διαπιστώσεις - κρίσεις των μαθητών κατά τη διεξαγωγή της διδασκαλίας και πως θα επιτύχετε αυτό

B. Να απαντήσετε στις σαράντα (40) ερωτήσεις του **ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ** με τη **μέθοδο των πολλαπλών επιλογών**.

- Οι απαντήσεις να δοθούν στο ειδικό **ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ**.
- Κάθε σωστή απάντηση συμμετέχει κατά 1,25% στη διαμόρφωση του βαθμού.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΚΩΔΙΚΟΣ *

A	Δ	Z
----------	----------	----------

1. **Λέγοντας “περιγραφική αξιολόγηση” εννοούμε:**
- α) την αναλυτική περιγραφή αποκλειστικά της γνωστικής κατάστασης και των γνωστικών επιδόσεων των μαθητών.
 - β) την σύντομη περιγραφή με λέξεις(π.χ. προσπάθησε περισσότερο, καλά τα πήγες κλπ) και όχι με βαθμούς της γνωστικής, συναισθηματικής κατάστασης καθώς και της κοινωνικής συμπεριφοράς του μαθητή.
 - γ) την αναλυτική και εκτενή περιγραφή της γνωστικής και συναισθηματικής κατάστασης καθώς και της κοινωνικής συμπεριφοράς του μαθητή.
 - δ) τη βαθμολόγηση του μαθητή με βαθμούς που να συνοδεύονται από σύντομες περιγραφικές κρίσεις “άριστα”, “πολύ καλά”, “καλά” κλπ.

*

Ο κωδικός αυτός να μεταφερθεί στο **ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ**

2. Λέγοντας “διαθεματική διδασκαλία” εννοούμε:

- α) τη σύνδεση θεμάτων που διδάσκονται στο Δημοτικό Σχολείο με θέματα που διδάσκονται στο Γυμνάσιο.
- β) το συνδυασμό γνώσεων από διάφορες γνωστικές περιοχές για την προσέγγιση και επεξεργασία ενός θέματος.
- γ) αποκλειστικά την επιλογή θεμάτων που προσφέρονται για την απόκτηση γνώσεων οι οποίες δεν διδάσκονται σε κανένα μάθημα, ώστε οι μαθητές να μάθουν όσο το δυνατόν περισσότερα πράγματα.
- δ) την επιλογή θεμάτων που ενδιαφέρουν κυρίως τους αδύνατους μαθητές, ώστε να ενδιαφερθούν για το μάθημα..

3. Λέγοντας “ευέλικτη ζώνη” εννοούμε:

- α) τη δυνατότητα που έχει ο εκπαιδευτικός να διδάσκει κατά προτεραιότητα όποιο μάθημα θέλει ανεξάρτητα από το ωρολόγιο πρόγραμμα, αν κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την αυξημένη αντοχή και προθυμία ή την κούραση των μαθητών
- β) τη δυνατότητα που έχει ο κάθε μαθητής χωριστά να ασχοληθεί με ένα θέμα που τον ενδιαφέρει
- γ) την επεξεργασία μέσα σε ένα συνεχές δίκτυο ενός θέματος που προκαλεί το ενδιαφέρον όλων
- δ) ένα δίκτυο το οποίο προσφέρεται για την επεξεργασία και διόρθωση των κατ` οίκον εργασιών

4. Κατά τη γνώμη μου ο βαθμός παίζει καθοριστικό ρόλο για τη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών, γιατί:

- α) δραστηριοποιεί και τους καλούς και τους αδύνατους μαθητές και γι` αυτό αποτελεί ένα αποτελεσματικό μέσο για την καλλιέργεια του ενδιαφέροντος των μαθητών για το μάθημα.
- β) δραστηριοποιεί κυρίως τους καλούς μαθητές και όχι τους αδύνατους και γι` αυτό ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να αναζητήσει μέσα και τρόπους για τη δραστηριοποίηση του ενδιαφέροντος και των αδύνατων μαθητών.
- γ) δραστηριοποιεί τους αδύνατους μαθητές, οι οποίοι έτσι θα ενδιαφερθούν για το μάθημα.
- δ) αποτελεί ένα μέσο επιβολής ποιικών και διατήρησης του ελέγχου της τάξης

5. Είμαι υπέρ της απόρριψης και της στασιμότητας ενός μαθητή:

- α) μόνον αν αυτός δεν μπορούσε να παρακολουθήσει τον ρυθμό των μαθημάτων εξαιτίας σοβαρής ασθένειας που δεν του επέτρεψε την κανονική φοίτηση ή εμφανούς καθυστέρησης στην ανάπτυξη κλπ.
- β) γιατί έτσι θα καλύψει τα κενά του και θα συνεχίσει χωρίς προβλήματα στην επόμενη τάξη.
- γ) και μάλιστα αυτή πρέπει να γίνεται σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερες τάξεις, ώστε να μην αποκόπτεται από νωρίς η σχολική πορεία του μαθητή
- δ) γιατί σύμφωνα με ερευνητικά δεδομένα οι στάσιμοι μαθητές σημείωσαν στο μέλλον θετικότερες επιδόσεις σε σύγκριση με αυτούς που προήχθησαν, ενώ έπρεπε και αυτοί να μείνουν στάσιμοι

6. Ένα από τα χαρακτηριστικά του καλού εκπαιδευτικού είναι:

- α) να δείχνει κατανόηση προς τους μαθητές, πράγμα που σημαίνει ότι θα πρέπει να είναι ελαστικός και υποχωρητικός και να μην είναι απαιτητικός από αυτούς
- β) να δείχνει κατανόηση προς τους μαθητές, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να ανέχεται τις ενέργειές τους, εφόσον δεν ξεπερνούν συγκεκριμένα όρια, αλλά συγχρόνως να είναι και απαιτητικός.
- γ) να μην είναι καθόλου ελαστικός και υποχωρητικός αλλά απαιτητικός, γιατί διαφορετικά θα χάσει τον έλεγχο της τάξης
- δ) να μην είναι απαιτητικός, γιατί έτσι διαπράττει αδικία σε βάρος των αδύνατων μαθητών.

7. Μετά τη διατύπωση μιας ερώτησης προς ένα συγκεκριμένο μαθητή που αδυνατεί να απαντήσει ο εκπαιδευτικός πρέπει να:

- α) καλέσει άλλον μαθητή να απαντήσει
- β) επαναδιατυπώσει την ερώτηση δεύτερη φορά και μόνον τότε να στραφεί προς άλλον μαθητή
- γ) διατυπώσει την ερώτηση με διαφορετικές λέξεις ή να προσπαθήσει να διατυπώσει μια σχετική αλλά πιο εύκολη ερώτηση σε σύγκριση με την πρώτη.
- δ) να διατυπώσει μια πάρα πολύ εύκολη, ακόμα και άσχετη προς την πρώτη, ερώτηση, ώστε να μην αποθαρρύνει τον μαθητή

8. **Λέγοντας σχέδιο εργασίας (project) εννοούμε:**
- α) μια ανοιχτή διαδικασία μάθησης κατά την οποία επιχειρείται η επεξεργασία ενός θέματος με ενεργό συμμετοχή των μαθητών, το οποίο επιλέγεται με βάση τα ενδιαφέροντά τους.
 - β) την επεξεργασία ενός θέματος το οποίο δίνεται στον μαθητή για το σπίτι με τη μορφή μιας κατ' οίκον εργασίας
 - γ) την παρουσίαση ενός θέματος από τον εκπαιδευτικό, ώστε να λειτουργήσει για τους μαθητές ως παράδειγμα
 - δ) την παρουσίαση ενός πρόχειρου σχεδίου από τον κάθε μαθητή, στο οποίο θα πρέπει να περιέχονται οι κύριες σκέψεις του για την επίλυση ενός προβλήματος.
-
9. **Με τον όρο «αυτοεκπληρούμενη προφητεία» εννοούμε ότι:**
- α) οι προσδοκίες και οι αντιλήψεις που έχει ο εκπαιδευτικός για τους μαθητές του επηρεάζουν πάντοτε αρνητικά τη συμπεριφορά του.
 - β) οι προσδοκίες και οι αντιλήψεις που έχουν οι μαθητές για τον εκπαιδευτικό τους επηρεάζουν αρνητικά τη συμπεριφορά τους.
 - γ) οι θετικές ή αρνητικές προσδοκίες και οι αντιλήψεις του εκπαιδευτικού για τους μαθητές του επηρεάζουν αντίστοιχα θετικά ή αρνητικά τόσο τη συμπεριφορά του όσο και τη συμπεριφορά των μαθητών του.
 - δ) οι προσδοκίες και οι αντιλήψεις του εκπαιδευτικού για τους μαθητές του δεν επηρεάζουν τη συμπεριφορά ούτε του ίδιου ούτε των μαθητών του.
-
10. **Με τον όρο “αξιολόγηση” εννοούμε :**
- α) την κατάταξη του μαθητή σε ένα σημείο μιας βαθμολογικής κλίμακας με βάση τις επιδόσεις του.
 - β) τη διαδικασία κατά την οποία όχι μόνον εκτιμάται η προσπάθεια του μαθητή για την επίτευξη ενός στόχου, αλλά αντλούνται και σχετικές πληροφορίες από τον εκπαιδευτικό και τον μαθητή για τη βελτίωση της διδασκαλίας και της μάθησης
 - γ) τη διαδικασία κατά την οποία ο εκπαιδευτικός βαθμολογεί το μαθητή με βάση τις επιδόσεις του, αξιολογώντας και τη γενικότερη συμπεριφορά του.
 - δ) την εκτίμηση της προσπάθειας του μαθητή μετά από σύγκριση με τους συμμαθητές του
-
11. **Κατά τη μεταγνωστική αξιολόγηση:**
- α) ο μαθητής εκθέτει τον τρόπο που σκέφθηκε, για να αντιμετωπίσει ένα πρόβλημα
 - β) ο εκπαιδευτικός δίνει στον μαθητή πρόσθετο υλικό, για να αξιολογήσει ο ίδιος την προσπάθειά του.
 - γ) ο μαθητής συγκεντρώνει μόνος του γνώσεις και πληροφορίες, οι οποίες είναι αναγκαίες για την αυτοαξιολόγησή του.
 - δ) ο μαθητής επιλέγει με βάση αξιολογικά κριτήρια τις γνώσεις που είναι απαραίτητες για την επίλυση ενός προβλήματος
-
12. **Η εικονογράφηση του σχολικού εγχειριδίου είναι ιδιαίτερα σημαντική, γιατί:**
- α) Με την εικόνα επαναλαμβάνεται το κείμενο και γίνεται πιο εύκολο
 - β) Η εικόνα μπορεί να προσελκύσει την προσοχή του μαθητή
 - γ) Με την εικόνα όχι απλώς επαναλαμβάνεται το κείμενο, αλλά και συμπληρώνεται
 - δ) Η εικόνα μπορεί να προσφέρει και πληροφορίες άσχετες προς το κείμενο
-
13. **Σύμφωνα με τον Piaget η γνώση κατασκευάζεται μέσω της δράσης του ατόμου πάνω στο περιβάλλον. Αυτό σημαίνει ότι:**
- α) Η γνώση αποτελεί ένα αντίγραφο της πραγματικότητας.
 - β) Το υποκείμενο που μαθαίνει και το περιβάλλον βρίσκονται σε μια αλληλεξάρτηση
 - γ) Το περιβάλλον δεν βοηθάει ιδιαίτερα στην οικοδόμηση της γνώσης, μια και οι φυσικές προδιαθέσεις παίζουν τον αποκλειστικό ρόλο
 - δ) Το περιβάλλον παίζει τον καθοριστικό ρόλο στην κατάκτηση της γνώσης
-

14. Οι μπηχεβιοριστές υποστηρίζουν ότι ο εκπαιδευτικός πρέπει να διατυπώνει πολύ σαφείς και συγκεκριμένους στόχους κατά το σχεδιασμό της διδασκαλίας του, γιατί:
- α) η πολύ σαφής και συγκεκριμένη διατύπωση του στόχου τον προφυλάσσει από την απώλεια προσανατολισμού.
 - β) η διδασκαλία είναι μια δημιουργική διαδικασία και πολλές φορές οδηγεί σε απρόβλεπτα αποτελέσματα τα οποία είναι πολύ σημαντικά.
 - γ) η σαφής διατύπωση του στόχου θα βοηθήσει το μαθητή στην προσπάθεια για επίτευξή του.
 - δ) η όλη διαδικασία δεν έχει νόημα, αφού ο εκπαιδευτικός πρέπει να στηρίζεται στο περιεχόμενο του σχολικού εγχειριδίου.
-
15. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιβάλλει σε μαθητές τις ποινές της μη παροχής μιας αμοιβής ή της αποδοκίμασias για να:
- α) τους υπενθυμίσει το λάθος που έκαναν,
 - β) παραδεχθούν το σφάλμα τους,
 - γ) συμμορφωθούν στις απαιτήσεις του,
 - δ) τους "κόψει τον βήχα".
-
16. Ο Σωκράτης με το να υποστηρίζει ότι "ζωή χωρίς έλεγχο, δεν αξίζει να τη ζει κανείς":
- α) εκφράζει την αμφιβολία του για τον τρόπο ζωής των ανθρώπων,
 - β) επισημαίνει την αξία της κριτικής σκέψης στους ανθρώπους,
 - γ) προειδοποιεί τους ανθρώπους να είναι προσεκτικοί,
 - δ) ελέγχει καθημερινά τη ζωή των Αθηναίων.
-
17. Ο εκπαιδευτικός για να κόψει τη συνήθεια του μασήματος της τσίκλας στην τάξη από κάποιους μαθητές θα ήταν ορθότερο να:
- α) τους υποχρεώνει να πετούν την τσίκλα στο καλάθι των ακρήστων κάθε φορά που τους συλλαμβάνει,
 - β) τους καλεί να συζητήσουν, γιατί δεν επιτρέπεται το μάσημα της τσίκλας στην τάξη,
 - γ) προσφεύγει σε απειλές για μείωση της διαγωγής τους,
 - δ) τους βάζει να καθίσουν μόνοι τους σε θρανίο και να μασούν τσίκλα κατά βούληση.
-
18. Σε ποια ενέργεια προβαίνει ο εκπαιδευτικός για τους μαθητές που αδιαφορούν για τα μαθήματά τους;
- α) περιμένει από αυτούς να φιλοτιμηθούν και να δείξουν κάποια στιγμή το ενδιαφέρον τους,
 - β) χρησιμοποιεί την αποδοκίμασias και τη χαμηλή βαθμολογία για να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στα μαθήματά τους,
 - γ) τους προειδοποιεί ότι θα ενημερώσει σχετικά τους γονείς τους για να αντιμετωπίσουν την κατάσταση,
 - δ) αναπτύσσει διδακτικές στρατηγικές και στάσεις, που δραστηριοποιούν τα κίνητρά τους για μάθηση.
-
19. Η ποιότητα της προσφοράς των υπολογιστών τελευταίου τύπου στη διδακτική διαδικασία εξαρτάται κυρίως από:
- α) τον τύπο των υπολογιστών,
 - β) την ποιότητα των προγραμμάτων τους,
 - γ) τις προτιμήσεις και τα ενδιαφέροντα των μαθητών,
 - δ) το σχέδιο της διδασκαλίας.
-
20. Ο Ευάγ. Παπανούτσος υποστηρίζει ότι η διδασκαλία είναι τέχνη, διότι κατ' εξοχήν:
- α) χρησιμοποιεί οργανωμένα μεθοδολογικά σχήματα,
 - β) εργάζεται πάνω σε στερεότυπες φόρμες,
 - γ) σχεδιάζεται για να βοηθήσει τις εσωτερικές διαδικασίες της μάθησης,
 - δ) είναι προϊόν έμπνευσης και δημιουργικού οίστρου.
-
21. Κατά την υλοποίηση της διδασκαλίας δεν πρέπει να υπερτιμηθεί η συμβολή των διδακτικών στόχων, γιατί:
- α) παρέχουν αμυδρή εικόνα για την πορεία πλεύσης της διδασκαλίας,
 - β) αποπροσανατολίζουν τον εκπαιδευτικό σε ό,τι έχει σχέση με τη διαδοχή των διδακτικών ενεργειών,
 - γ) αποτελούν υποκειμενικές εκτιμήσεις του εκπαιδευτικού για κάποια αναμενόμενα αποτελέσματα,
 - δ) παραπληροφορούν τους μαθητές για τα αναμενόμενα θέματα των εξετάσεων.
-

22. Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή θεωρείται στοιχείο απαραίτητο της διδασκαλίας, κυρίως γιατί:
- α) πληροφορεί το μαθητή για τους βαθμούς που πήρε,
 - β) επισημαίνει τα δυνατά και αδύνατα σημεία του,
 - γ) δίνει έμφαση στη γνώση που ο μαθητής αποκτά κάθε φορά,
 - δ) δημιουργεί κλίμα άμιλλας μεταξύ των μαθητών.
-
23. Η χρήση της άμεσης διδασκαλίας ενδείκνυται μόνο για:
- α) τη διδασκαλία κοινωνικών θεμάτων,
 - β) τη μετάδοση γνώσεων στους μαθητές,
 - γ) την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης,
 - δ) την καλλιέργεια της δημιουργικής φαντασίας.
-
24. Η διάλεξη του εκπαιδευτικού στις τάξεις παρά τις επιφυλάξεις, που έχουν διατυπωθεί, εξακολουθεί να χρησιμοποιείται στη διδασκαλία, όταν ο εκπαιδευτικός:
- α) θέλει να ασκήσει την κριτική σκέψη των μαθητών,
 - β) επιδιώκει να καλλιεργήσει το διάλογο στην τάξη,
 - γ) επιθυμεί να διευκρινίσει και επεξηγήσει σκοτεινά σημεία της ύλης,
 - δ) προσπαθεί να δημιουργήσει προβληματικές καταστάσεις στους μαθητές.
-
25. Η χρήση των ερωταποκρίσεων στη διδασκαλία είναι πολύ σύνηθες φαινόμενο, κυρίως γιατί:
- α) διεγείρουν το ενδιαφέρον, την περιέργεια και την προσοχή των μαθητών,
 - β) δίνουν την ευκαιρία στους μαθητές να επιτύχουν υψηλή βαθμολογία,
 - γ) δημιουργούν καταστάσεις άμιλλας μεταξύ των μαθητών,
 - δ) επιτρέπουν στους μαθητές να προβάλλουν την αξία τους.
-
26. Το σχέδιο διδασκαλίας της μιας ώρας θεωρείται απαραίτητο, περισσότερο γιατί:
- α) διευκολύνει την κατάκτηση της νέας ύλης,
 - β) δεν επιτρέπει τη χαλάρωση των μαθητών,
 - γ) αποκλείει παρεκκλίσεις άσχετες προς τους στόχους της διδασκαλίας,
 - δ) εκμεταλλεύεται πλήρως τον παρεχόμενο διδακτικό χρόνο.
-
27. Κατά τον J. Bruner ο εκπαιδευτικός μπορεί να διδάξει οποιαδήποτε γνώση στους μαθητές αρκεί να:
- α) χρησιμοποιεί παραδείγματα στη διδασκαλία,
 - β) συνδέει την παλιά με την καινούρια γνώση,
 - γ) απλουστεύει τη γνώση ανάλογα προς το πνευματικό επίπεδο των μαθητών,
 - δ) παρέχει τα απαραίτητα μέσα για να εργάζονται οι μαθητές μόνοι τους.
-
28. Μια τυχόν σύγκρουση μεταξύ δασκάλου-μαθητή λύνεται καλύτερα όταν:
- α) ο μαθητής αλλάξει συμπεριφορά
 - β) ο μαθητής αλλάξει τάξη ή τμήμα τάξης
 - γ) ο δάσκαλος αλλάξει τάξη ή τμήμα τάξης
 - δ) ο δάσκαλος αλλάξει συμπεριφορά
-
29. Η μάθηση του παιδιού στη σχολική τάξη απαιτεί κυρίως:
- α) τη δυνατότητα επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης
 - β) το συναίσθημα της οικειότητας
 - γ) τα κοινά ενδιαφέροντα και τους κοινούς στόχους
 - δ) το συναίσθημα αλληλεξάρτησης
-
30. Η λειτουργία επικοινωνίας μεταξύ των μελών μιας σχολικής τάξης προϋποθέτει κυρίως ένα από τα παρακάτω στοιχεία:
- α) το εθνικό
 - β) το φυλετικό
 - γ) το ταξικό
 - δ) το γλωσσικό
-

31. Το κοινωνιόγραμμα χρησιμοποιείται μόνο στην αξιολόγηση:
- α) της επίδοσης του μαθητή
 - β) της συμπεριφοράς του μαθητή
 - γ) της διατομικής σχέσης του μαθητή
 - δ) της ευφυΐας του μαθητή
-
32. Στην ανάπτυξη των σχέσεων του ατόμου με τους άλλους μεσολαβούν βασικές λειτουργίες από τις οποίες η σημαντικότερη είναι:
- α) ο προσανατολισμός
 - β) η κατηγοριοποίηση
 - γ) η πρόγνωση
 - δ) η διακριτικότητα
-
33. Η συμπάθεια μεταξύ των μελών μιας σχολικής τάξης αναπτύσσεται κυρίως από:
- α) τη σωματική διάπλαση
 - β) την ενδυμασία
 - γ) τα κοινά ενδιαφέροντα
 - δ) τις κατά προσέγγιση ίσες ικανότητες
-
34. Μια κατάλληλη απάντηση σε μια μητέρα, που δε θέλει το παιδί της να κάθεται μαζί με ένα αλβανόπουλο στο ίδιο θρανίο, θα ήταν ότι:
- α) το αλβανόπουλο τράβηξε κλήρο κι έτυχε το παιδί σας
 - β) το αλβανόπουλο είναι και αυτό μαθητής, όπως και το παιδί σας
 - γ) το αλβανόπουλο κάθισε τυχαία μαζί με το παιδί σας
 - δ) το αλβανόπουλο αλλάζει θέση κάθε βδομάδα
-
35. Οι μαθητές ενός σχολείου κάθε πρωί, μόλις δουν την καθηγήτριά τους, μαζεύουν πέτρες και πετροβολούν το σχολείο, σπάζοντας πόρτες και παράθυρα. Έτσι δημιουργείται ένα σοβαρό πρόβλημα. Ποια από τις παρακάτω λύσεις θα συνιστούσατε να χρησιμοποιήσει η εν λόγω καθηγήτρια κατ' αρχήν:
- α) να τιμωρήσει τους μαθητές
 - β) να ζητήσει τη βοήθεια των γονιών
 - γ) να συζητήσει με τους μαθητές
 - δ) να μαζέψει πέτρες και να πετροβολήσει και αυτή το σχολείο
-
36. Ο Piaget υποστηρίζει ότι η αφαιρετική - κριτική σκέψη του παιδιού αναπτύσσεται σε μια από τις παρακάτω ηλικίες:
- α) 0 - 1 ½ έτους
 - β) 1 ½ - 7 ετών
 - γ) 7 - 11 ετών
 - δ) 11 - 16 ετών
-
37. Τον απομονωμένο στη σχολική τάξη μαθητή πρέπει να τον βοηθήσουν κυρίως:
- α) οι γονείς
 - β) ο ψυχολόγος
 - γ) ο ψυχίατρος
 - δ) ο καθηγητής
-
38. Την ευθύνη για τις μαθησιακές δυσκολίες του παιδιού κυρίως:
- α) έχουν οι γονείς
 - β) έχει ο καθηγητής
 - γ) έχει ο γιατρός
 - δ) έχει ο ψυχολόγος
-
39. Με ποιο τρόπο αντιμετωπίζουμε ένα αδύνατο μαθητή για να βελτιώσει την επίδοσή του στα μαθήματα:
- α) τιμωρούμε το μαθητή
 - β) του αναθέτουμε λιγότερες ασκήσεις
 - γ) τον παραπέμπουμε σε ειδική τάξη
 - δ) του αφιερώνουμε περισσότερο χρόνο
-

40. Ο σημαντικότερος παράγοντας στον οποίον οφείλονται οι διαφορετικού επιπέδου σχολικές επιδόσεις κανονικών μαθητών μιας σχολικής τάξης κυρίως είναι:
- α) οι συνθήκες ζωής τους
 - β) οι γονείς τους
 - γ) ο καθηγητής τους
 - δ) οι ατομικές τους ικανότητες
-